

Duch proroctva: Polnočné volanie

Habakukove dve tabule

Jeff Pippenger

2012-10-13

Slovo objasnenia

Nedávno sme začali pripravovať prepis Habakukových dvoch tabúl, aby mohol byť preložený do rôznych jazykov zastúpených na našej webovej stránke. Úloha premeniť hovorenú prezentáciu na písomnú je omnoho náročnejšia, než by sa mohlo zdať tomu, kto nie je oboznámený so všetkými prekážkami, ktoré treba prekonať, aby sa hovorená prezentácia zmenila na písomnú, spolu s nevyhnutnými problémami, ktoré prináša následný preklad materiálu do rôznych jazykov na webovej stránke. Práve sme začali jazykovú úpravu prvej z deväťdesiatich piatich prezentácií a objavil som ďalšiu prekážku, ktorú musíme takisto prekonať. Týka sa postupného rozvíjania tohto posolstva od roku 1989 až po našu súčasnú históriu.

V prednáškach spred asi pätnástich rokov boli pravdy, ktoré sa nachádzali v počiatočnom štádiu porozumenia. Prvou z týchto právd, ktorú musím objasniť, je príchod druhého anjela v mileritických dejinách. V tom čase som chápal, že druhý anjel prišiel vtedy, keď protestantské cirkvi začali zatvárať svoje dvere pred Millerovým predkladaním posolstva prvého anjela, v súvislosti s ukončením roku 1843. William Miller pracoval s počítaním času, o ktorom sa domnieval, že určuje, že rok 1843 sa začal 22. marca 1843 a skončil sa 22. marca 1844. Myslel si, že tri proroctvá, ktoré boli napokon umiestnené na dve posvätné mapy, sa ukončia v roku 1843, a veril, že tento rok sa skončil 22. marca 1844. Mýlil sa v dvoch bodoch.

Tri proroctvá o 1335 dňoch z dvanástej kapitoly Daniela, o 2520 rokoch „siedmich časov“ z dvadsiatej šiestej kapitoly Levitika a o 2300 dňoch z ôsmej kapitoly Daniela Miller chápal tak, že sa končia v marci 1844. Pán potom viedol Samuela Snowa k tomu, aby pochopil nielen to, že sa tieto proroctvá nekončia v roku 1843, ale v roku 1844. Snow použil karaitský spôsob počítania času, ktorý sa líšil od spôsobu časového určenia, aký používal Miller. Miller používal rabínsky/spôsob počítania času založený na rovnodennosti, ktorý zakladal rok na období od jari do jari.

Keď sme predstavovali Habakukove dve tabule, nerozumeli sme tejto historickej skutočnosti a používali sme Millerovu skúsenosť na označenie 22. marca 1844 ako príchodu druhého anjela a začiatku času meškania. Rozumel som tomu, a stále rozumiem, že príchod toho anjela zodpovedal chvíli, keď protestanti odmietli Millerovo posolstvo prvého anjela, a nasledujúci úryvok bol mojím východiskovým bodom.

„V júni 1842 mal pán Miller v kostole na Casco Street v Portlande svoj druhý cyklus prednášok. Považovala som za veľkú výsadu, že som sa mohla týchto prednášok zúčastniť; lebo som upadla do sklúčenosti a necítila som sa pripravená stretnúť svojho Spasiteľa. Tento druhý cyklus vyvolal v meste omnoho väčší rozruch než prvý. Až na niekoľko výnimiek rôzne

denominácie zatvorili dvere svojich kostolov pred pánom Millerom. Mnohé kázne z rozličných kazateľníc sa usilovali odhaliť domnelé fanatické bludy prednášajúceho; no zástupy znepokojených poslucháčov navštevovali jeho zhromaždenia a mnohí sa ani nemohli dostať do budovy. Zhromaždenia boli nezvyčajne tiché a pozorné.“ Life Sketches, 27.

Pochopil som, že zatvorenie dverí pre Millerovo posolstvo označovalo začiatok odmietnutia prvého anjela, a v súlade s Millerovým chápaním rabínskeho/výpočtu času založeného na rovnodennosti som predpokladal, že 22. marec 1844 označoval koniec roku 1843. Millerova prezentácia v Portlande v júni 1842 je v skutočnosti medzníkom, ktorý označuje postupné odmietanie, ktoré napokon vyvrcholilo 18. apríla 1844, no v čase týchto prezentácií sme ešte nerozpoznali aplikáciu karaitského výpočtu času zo strany Samuela Snowa.

V prvej prednáške, ktorú sme začali redakčne upravovať, som začal vidieť, že to, čo bolo v tom čase zaznamenané, sa zdá byť v rozpore s tým, čo teraz učíme. Je aj nie je. Je to jednoducho zdôraznenie postupného príchodu druhého anjela a tiež znázornenie postupného odpečat'ovania tohto posolstva, ako to bolo aj v dejinách milleritov. Táto objasňujúca poznámka by mala osloviť tých, ktorí sa potkli o naše určenie 19. apríla 1844 ako prvého milleritského sklamanie a o to, čo sa učilo v minulosti.

„Prvé a druhé posolstvo boli dané v rokoch 1843 a 1844 a my sa teraz nachádzame pod ohlasovaním tretieho; no všetky tri posolstvá sa majú ešte stále ohlasovať. Je to teraz práve tak nevyhnutné ako kedykoľvek predtým, aby boli opakované predkladané tým, ktorí hľadajú pravdu. Perom i hlasom máme zničiť toto ohlasovanie a ukazovať ich poradie i uplatnenie prorociev, ktoré nás privádzajú k posolstvu tretieho anjela. Tretie nemôže existovať bez prvého a druhého. Tieto posolstvá máme dávať svetu v publikáciách, v prednáškach, ukazujúc v línii prorockých dejín veci, ktoré boli, i veci, ktoré budú.“ Selected Messages, kniha 2, 104.

Dve tabuľky Habakuka 1 z 95

Úvod k dvom tabuľkám Habakuka a k polnočnému volaniu

V tejto sérii sa budeme počas dlhšieho obdobia zaoberať dvoma Habakukovými tabuľkami — grafmi z rokov 1843 a 1850. Začneme tým, že uvedieme na správne miesto Polnočný výkrik. Ako už bolo spomenuté, veľká časť úvodných prezentácií bude opakovaním pre tých, ktorí sú s týmto posolstvom oboznámení, no keďže pripravujeme sériu, ktorú môžu študovať aj ľudia noví v tomto posolstve, musíme im predložiť niektoré základné myšlienky. Začneme Polnočným výkrikom a sústredíme sa na jeden aspekt nachádzajúci sa v prvom videní Ellen Whiteovej. Prečítajme si prvý odsek z diela Christian Experience and Teachings, strana 57.

Netrvalo dlho po uplynutí času v roku 1844, keď som prijala svoje prvé otvorené videnie. Navštívila som pani Hainesovú v Portlande v štáte Maine, drahú sestru v Kristovi, ktorej srdce bolo spojené s mojím. Päť nás, samé ženy, kľáčalo v tichosti pri rodinnom oltári. Keď sme sa modlili, zostúpila na mňa Božia moc ako nikdy predtým.

Týchto päť žien, ktorých srdcia boli úzko spojené so sestrou Whiteovou, sa nestavalo proti nijakému prejavu Božej moci. Pozoruhodné je, že všetky boli ženami, predstavujúcimi cirkev, a

bolo ich päť, čo možno chápať ako päť múdrych panien. Toto je len postreh.

Zdalo sa mi, že som obklopená svetlom a že vystupujem stále vyššie a vyššie zo zeme. Obrátila som sa, aby som hľadala adventný ľud vo svete, ale nemohla som ho nájsť, keď mi hlas povedal: „Pozri sa znovu a pozri sa o niečo vyššie.“ Nato som pozdvihla oči a uvidela som priamu a úzku cestu, vyvýšenú vysoko nad svetom. Po tejto ceste putoval adventný ľud do mesta, ktoré bolo na vzdialenom konci cesty. Za nimi, na začiatku cesty, bolo postavené jasné svetlo, o ktorom mi anjel povedal, že je to Polnočné volanie. Toto svetlo svietilo po celej ceste a osvecovalo im nohy, aby sa nepotkli. Ak mali svoj zrak uprený na Ježiša, ktorý bol práve pred nimi a viedol ich do mesta, boli v bezpečí. No čoskoro niektorí ochabli a povedali, že mesto je ešte veľmi ďaleko, a očakávali, že doň vojdú skôr. Vtedy ich Ježiš povzbudzoval tým, že pozdvihol svoje slávne pravé rameno, a z Jeho ramena vychádzalo svetlo, ktoré sa vlnilo nad adventným zástupom, a oni volali: „Aleluja!“ Iní však bez uváženia zapreli svetlo za nimi a hovorili, že to nebol Boh, kto ich doviedol až tak ďaleko. Svetlo za nimi zhaslo a zanechalo ich nohy v úplnej temnote; potkli sa, stratili z dohľadu cieľ i Ježiša a spadli z cesty dolu do temného a bezbožného sveta pod nimi.

William Miller a polnočný výkrik

V tomto prvom pojednaní po stanovení niekoľkých bodov budeme hovoriť o adventistickej konferencii v Low Hamptone v decembri 1844. Na tejto konferencii sa zhromaždili niektorí milleriti a William Miller odmietol chápanie Polnočného volania. Logika je tu taká, že toto videnie, hoci je určené pre nás všetkých, bolo osobitne pre Williama Millera.

V tom istom mesiaci William Miller zaprel svetlo za nimi — Polnočný výkrik — čo by spôsobilo, že by spadol z cesty dolu do bezbožného sveta pod ňou. Budeme skúmať dôsledky toho. Historické dôkazy ukazujú, že všetci milleriti verili, že napĺňajú podobenstvo o desiatich pannách; medzi nimi to bolo všeobecne známe. Ukážeme, že William Miller chápal, čo je Polnočný výkrik. Miller veril, že Polnočný výkrik je posolstvo o hodine súdu z Daniel 8:14 a Zjavenia 14:6–9. Veril, že posolstvo, ktoré začal zvestovať na začiatku 30. rokov 19. storočia, bolo Polnočným výkrikom: „Hľa, ženích prichádza,“ a že Ježiš prichádza do sveta ako ženích.

Po väčšinu dejín milleritského hnutia verili, že napĺňajú podobenstvo o desiatich pannách, avšak domnievali sa, že Polnočný krik opisuje posolstvo, ktoré dovtedy zvestovali. V lete roku 1844 sa však objavilo nové a správne porozumenie: Polnočný krik bol hnutím siedmeho mesiaca, pričom sa očakávalo, že Ježiš príde na desiaty deň siedmeho mesiaca. To bol pravý Polnočný krik. Keď Miller v decembri 1844 odmietol pravý Polnočný krik, odmietal dejiny leta 1844 a vracal sa k svojmu skoršiemu stanovisku, že išlo iba o všeobecné posolstvo z 30. rokov 19. storočia. Porozumenie dynamike Polnočného kriku je kľúčové. Ak nerozumiete 2520 tak, ako mu rozumeli milleriti, nemôžete porozumieť Polnočnému kriku. Ak nemôžete porozumieť Polnočnému kriku tak, ako mu rozumeli milleriti, spadnete z chodníka dolu do bezbožného sveta.

V tejto prezentácii začneme niektorými pravdami na schéme, ktoré adventizmus dnes otvorene odmieta. Biblický výskumný inštitút Cirkvi adventistov siedmeho dňa a väčšina adventistických teológov odmietajú 2520. Budeme sa tomu v ďalšom priebehu venovať z biblického hľadiska, no

na začiatku ukážeme, že Ellen White plne podporuje 2520. Inštitút a väčšina teológov tiež odmietajú priekopnícke chápanie Denného. Ukážeme, že odmietanie priekopníckeho chápania Denného ako pohanstva je odmietaním Ducha prorocstva. Inštitút tiež verejne odmieta priekopnícke chápanie trúb—Piatej a Šiestej trúby. Začneme tým, že ukážeme, že odmietanie priekopníckeho chápania trúb je odmietaním Ducha prorocstva.

Dnes má väčšina adventistov nanajvýš len nejasné predstavy o 1290 a 1335. Bez priekopníckeho chápania 1335 neexistuje nijaké biblické oprávnenie na určenie času meškania, ktorý sa začal 22. marca 1844. Bez pochopenia času meškania nemožno uchopiť dynamiku Polnočného volania. Bez pochopenia Polnočného volania človek schádza z chodníka dolu do bezbožného sveta. Tieto pravdy ukážeme na schéme vo svetle jasného potvrdenia Duchom prorocstva a potom ich rozoberieme zo Slova Božieho. Najprv však potrebujeme vidieť, čo obklopovalo dejiny milleritov a čo vyvolalo Polnočné volanie.

Milleritské dejiny a príchod prvého anjela

Začíname pri Uriášovi Smithovi z diela *Thoughts on Daniel and Revelation*, strana 521, aby sme ukázali milleritickú históriu a venovali sa roku 1798. Uriáš Smith píše: „Chronológia udalostí Zjavenia 10 sa ďalej potvrdzuje skutočnosťou, že tento anjel je totožný s prvým anjelom zo Zjavenia 14.“ V Zjavení 10 zostupuje z neba mocný anjel s otvorenou knižkou vo svojej ruke. Ellen Whiteová nás informuje, že tento mocný anjel je Ježiš Kristus a malá knižka je kniha Daniel. Na konci desiatej kapitoly je Jánovi povedané, aby zjedol malú knižku, ktorá bude sladká v jeho ústach a horká v jeho bruchu. Ján predstavuje milleritickú históriu, kde je Danielovo posolstvo sladké, ale vedie k horkému sklamaniu. Mocný anjel zo Zjavenia 10 je podľa priekopníkov prvým anjelom zo Zjavenia 14 — sú to ten istý anjel.

Často nevenujeme veľa času tomu, aby sme o týchto anjeloch v Zjavení hovorili konkrétne, no mali by sme. Mocný anjel v Zjavení 10 je zároveň anjelom, o ktorom sa William Miller domnieval, že napĺňa Polnočné volanie tým, že vykonáva dielo prvého anjela zo Zjavenia 14: „Bojte sa Boha a vzdajte Mu slávu, lebo prišla hodina Jeho súdu.“ Hodina Jeho súdu sa vzťahuje na Daniela 8:14. Títo anjeli označujú rozličné aspekty vykonaného diela.

Vrátiť sa k Uriášovi Smithovi: „Chronológia udalostí Zjavenia 10 sa ďalej potvrdzuje tým, že tento anjel je totožný s prvým anjelom zo Zjavenia 14.“ Vysvetľuje, čo ich spája: obaja majú osobitné posolstvo, ktoré majú zvestovať, obaja prednášajú svoje zvestovanie mocným hlasom, obaja používajú podobný jazyk vo vzťahu k Stvoriteľovi a obaja ohlasujú čas — jeden prisahá, že času už viac nebude, a druhý ohlasuje, že prišla hodina Božieho súdu. Posolstvo zo Zjavenia 14,6 sa nachádza na tejto strane začiatku času konca.

Uriáš Smith uvádza, že čas konca je rok 1798 a posolstvo zo Zjavenia 14 prichádza po tomto čase. Píše: „No posolstvo zo Zjavenia 14,6 je umiestnené na tejto strane začiatku času konca. Je to ohlasovanie, že prišla hodina Božieho súdu, a preto musí mať svoje uplatnenie v poslednej generácii. Pavol nehlásal, že prišla hodina súdu. Luther a jeho spolupracovníci ju nehlásali. Pavol uvažoval o súde, ktorý mal ešte len prísť, neurčito v budúcnosti, a Luther ho umiestňoval najmenej o tristo rokov ďalej od svojich dní. Navyše Pavol varuje cirkev pred akýmkoľvek takýmto

hlásaním, že prišla hodina Božieho súdu, až do určitého času.“ V 2. Tesaloničanom 2,1–3 Pavol hovorí, že deň Kristov nie je bezprostredne blízko, dokiaľ najprv nepríde odpadnutie a nezjaví sa človek hriechu. Pavol uvádza človeka hriechu, malý roh, pápežstvo, a svojím varovaním zahŕňa celé obdobie jeho nadvlády, ktoré trvalo 1260 rokov a skončilo sa v roku 1798.

V roku 1798 prestalo obmedzenie proti ohlasovaniu, že deň Kristov je blízko. Začal sa čas konca a z malej knihy bola sňatá pečať. Odvtedy vyšiel anjel zo Zjavenia 14. Uriáš Smith hovorí: „Ak to chcete vidieť, od roku 1798 vychádzalo posolstvo prvého anjela. V roku 1798 prvý anjel zo Zjavenia 14 prichádza do dejín“ — to je chápanie priekopníkov. „Odvtedy anjel zo Zjavenia 14 ohlasoval, že prišla hodina Božieho súdu, a anjel z desiatej kapitoly zaujal svoje postavenie na mori i na zemi, prisahajúc, že času už viac nebude. Ich totožnosť je nepochybná. Všetky dôkazy, ktoré umiestňujú jedného, platia aj pre druhého. Súčasná generácia je svedkom naplnenia týchto dvoch prorociev. V kázani o advente, zvlášť od roku 1840 do roku 1844, sa začalo ich plné a podrobné naplnenie.“

Smith vyznačuje roky 1840 a 1844 vo vzťahu k prvému anjelovi zo Zjavenia 14, ktorý prichádza v roku 1798, no zároveň označuje prvého anjela aj v roku 1840, keď je posolstvo zmocnené. Pri kázani o advente, zvlášť od roku 1840 do roku 1844, sa začalo ich plné naplnenie. Postavenie anjela s jednou nohou na mori a druhou na zemi označuje široký rozsah jeho zvestovania. Posolstvo malo prekročiť oceán a rozšíriť sa do rôznych národov, a adventné zvestovanie skutočne došlo na každú misijnú stanicu na svete. Od roku 1840 bolo posolstvo prvého anjela podľa Ellen Whiteovej nesené na každú misijnú stanicu na svete. Toto sa naplnilo vtedy, keď bol s pádom Osmanskej ríše potvrdený princíp rok-deň biblického proroctva. V tejto chvíli sa nezaobráame podrobnosťami, ale vytvárame rámec pre milleritické dejiny a dynamiku Polnočného volania.

Kľúčové historické udalosti: rok 1833 a padanie hviezd

V roku 1833 nastal pád hviezd. Ellen Whiteová poznamenáva vo Veľkom spore na strane 333: „V roku 1833, dva roky po tom, čo Miller začal verejne predkladať dôkazy o Kristovom skorom príchode, objavilo sa posledné zo znamení, ktoré Spasiteľ zaslúbil ako znaky svojho druhého adventu. Ježiš povedal: ‚Hviezdy budú padať z neba.‘ Matúš 24:29. A Ján v Zjavení vyhlásil, keď vo videní uzrel udalosti, ktoré mali predchádzať Božiemu dňu: ‚A hviezdy nebeské padali na zem, ako keď figovník zhadzuje svoje nezrelé figy, keď ním lomcuje silný vietor.‘ Zjavenie 6:13. Toto proroctvo našlo nápadné a pôsobivé naplnenie vo veľkom meteorickom daždi 13. novembra 1833.“

Svedectvo Williama Millera uvádza:

„V sobotu po raňajkách — v lete roku 1833 — som si sadol za svoj stôl, aby som preskúmal istý bod, a keď som vstal, aby som vyšiel von pracovať, doľahlo na mňa mocnejšie než kedykoľvek predtým: ‚Chod’ a povedz to svetu.‘ Tento dojem bol taký náhly a prišiel s takou silou, že som sa zrútil späť do svojho kresla so slovami: ‚Nemôžem ísť, Pane.‘ „Prečo nie?“ znela zrejme odpoveď, a vtom sa vynorili všetky moje výhovorky, môj nedostatok schopností; no moje súženie sa stalo takým veľkým, že som vstúpil do slávnostnej zmluvy s Bohom, že ak On otvorí cestu, pôjdem a vykonám svoju povinnosť voči svetu. „Čo tým myslíš, keď hovoríš otvoriť cestu?“ zdalo sa mi, že ku mne prichádza. Nuž, povedal som, ak by som dostal

pozvanie verejne hovoriť na nejakom mieste, pôjdem a poviem im, čo nachádzam v Biblii o Pánovom príchode. V tej chvíli všetko moje bremeno zmizlo. A radoval som sa, že pravdepodobne nebudem takto povolaný, lebo som nikdy také pozvanie nedostal, moje zápasy neboli známe a len málo som očakával, že budem pozvaný na nejaké pole práce. Asi o pol hodiny nato, skôr než som opustil izbu, vošiel syn pána Guilforda z Dresdenu, asi šesťnásť míľ od môjho bydliska, a povedal, že ho jeho otec poslal po mňa a želá si, aby som išiel domov s ním, domnievajú sa, že ma chce vidieť pre nejakú záležitosť. Spýtal som sa ho, čo chce. Odpovedal, že nasledujúci deň v ich kostole nebude žiadne kázanie a jeho otec si praje, aby som prišiel a hovoril ľuďom na tému Pánovho príchodu. Ihneď som sa na seba nahneval za to, že som uzavrel zmluvu, akú som uzavrel. Okamžite som sa vzoprel Pánovi a rozhodol sa, že nepôjdem. Odišiel som od chlapca bez toho, aby som mu dal akúkoľvek odpoveď, a vo veľkom súžení som sa utiahol do blízkeho hája. Tam som zápasil s Pánom asi hodinu a usiloval sa oslobodiť od zmluvy, ktorú som s Ním uzavrel, no nemohol som nájsť nijakú úľavu. Na moje svedomie doliehalo: „Uzavrieš zmluvu s Bohom a tak skoro ju porušíš?“ a nesmierna hriešnosť takého konania ma premohla. Napokon som sa podriadil a prisľúbil Pánovi, že ak ma podrží, pôjdem, dôverujúc Mu, že mi dá milosť a schopnosť vykonať všetko, čo bude odo mňa žiadať. Vrátil som sa do domu a našiel som chlapca ešte stále čakať. Zostal až do obeda, a po obede som sa s ním vrátil do Dresdenu.“

Takto začal Miller v lete roku 1833 verejne predkladať posolstvo. V decembri 1833 dodal padanie hviezd jeho posolstvu vážnosť.

1840: Naplnenie proroctva a Osmanská ríša

V roku 1840 Ellen Whiteová komentuje pozoruhodné naplnenie proroctva. Táto pasáž býva v Duchu proroctva často spochybňovaná; niektorí tvrdia, že ju do Veľkého sporu vložil Uriah Smith, no tieto tvrdenia sú nepodložené. Hovorí o slede prorockých naplnení vedúcich k roku 1840, vrátane padania hviezd a Temného dňa. Píše: „V roku 1840 vzbudilo rozsiahly záujem ďalšie pozoruhodné naplnenie proroctva.“

Odkazuje na biblické proroctvo, nie iba na ľudskú predpoveď Josiaha Litcha.

O dva roky skôr vydal Josiah Litch, popredný kazateľ hlásajúci druhý advent, výklad Zjavenia 9, v ktorom predpovedal pád Osmanskej ríše. Podľa jeho výpočtov mala byť táto moc zvrhnutá 11. augusta 1840. V určenom čase Turecko prostredníctvom svojich vyslancov prijalo ochranu spojeneckých mocností Európy, a tak sa dostalo pod kontrolu kresťanských národov. Táto udalosť sa presne zhodovala s predpoveďou. Keď sa to stalo známym, zástupy boli presvedčené o správnosti zásad prorockého výkladu, ktoré prijali Miller a jeho spolupracovníci, a adventnému hnutiu to dodalo podivuhodný impulz. Muži učnosti a postavenia sa spojili s Millerom v kázaniach a zverejňovaní jeho názorov a od roku 1840 do roku 1844 sa toto dielo rýchlo rozšírilo.

Uriáš Smith nám povedal, že prvý anjel zo Zjavenia 14 prišiel v roku 1798, ale je to ten istý anjel ako anjel zo Zjavenia 10. V Zjavení 10 je Jánovi povedané, aby vzal z ruky anjela knižku a zjedol ju, a v jeho ústach zosladne. Milleritské posolstvo sa stalo sladkým 11. augusta 1840 po dvoch rokoch predpovedania pádu Osmanskej ríše na základe princípu rok–deň v biblickom proroctve.

Keď sa táto udalosť presne naplnila, posolstvo, ktoré hlásali, sa im v ústach stalo sladkým.

Dňa 11. augusta 1840 sa posolstvo stalo sladkým v ich ústach. Jánovi je povedané, aby vzal malú knižku z ruky anjela, ktorý zostúpil. Anjel zostupuje 11. augusta 1840 a tento anjel zo Zjavenia 10 je ten istý ako prvý anjel zo Zjavenia 14. Anjel zo Zjavenia 14 prichádza v roku 1798 v čase konca, ale jeho posolstvo je zmocnené v roku 1840. Ellen White hovorí, že keď sa táto udalosť stala známou, množstvá boli presvedčené o správnosti zásad prorockého výkladu, ktoré prijali Miller a jeho spolupracovníci. Od tridsiatych rokov 20. storočia, počnúc rokom 1919, no zvlášť v tridsiatych rokoch, adventizmus zavrhol pravidlá prorockého výkladu, ktoré prijali Miller a jeho spolupracovníci — týmito pravidlami bola metóda dokazovacích textov pri štúdiu Biblie.

Mapa z roku 1843 a čas meškania

Ďalším medzníkom dejín je tabuľa z roku 1843, vyhotovená v máji 1842. Ellen Whiteová hovorí: „Videla som, že tabuľa z roku 1843 bola vedená rukou Pánovou a že sa nemá meniť, že čísla boli také, aké ich On chcel mať, a že Jeho ruka bola nad nimi a zakryla chybu v niektorých z týchto čísel, takže ju nik nemohol vidieť, kým Jeho ruka nebola odňatá.“ Táto tabuľa je prorockým medzníkom, vyhotoveným v máji 1842. V júni 1842 začali protestantské cirkvi zatvárať svoje dvere a prichádza druhý anjel.

Zo Svedectiev, prvý zväzok, strana 21: „V júni roku 1842 pán Miller predniesol svoj druhý cyklus prednášok v kostole na Casco Street v Portlande, Maine. Až na niekoľko výnimiek rozličné denominácie zatvorili dvere svojich kostolov pred pánom Millerom.“ Ellen Whiteová nás informuje, že ako kresťania adventisti siedmeho dňa by sme sa mali učiť usudzovať od príčiny k následku. Príčinou, ktorá viedla protestantské cirkvi k tomu, že zatvorili svoje dvere, bolo zavedenie tejto tabuľky. Keď bola tabuľka v máji predstavená, protestantské cirkvi dospeli k záveru, že milleriti sú pomýlení fanatici.

Nasleduje prvé sklamanie. Z knihy Veľký spor, strana 393:

Už v roku 1842 podnietil pokyn daný v tomto proroctve, aby bolo videnie zapísané a zreteľne vyznačené na tabuliach, aby ten, kto ho číta, mohol bežať, Charlesa Fitcha k vyhotoveniu prorockej mapy na znázornenie videní Daniela a Zjavenia. Charles Fitch, ktorý zomrel tesne pred Veľkým sklamaním 22. októbra 1844, bol Pánom použitý v týchto dejinách. Vyhotovil túto mapu, ktorá bola uverejnená v máji 1842.

Vydanie tejto schémy sa pokladalo za splnenie Habakukovho príkazu. Nikto si však nevšimol zjavné omeškanie v naplnení videnia. V tom istom proroctve je predstavený čas meškania. Po sklamaní sa toto Písmo javilo ako významné: „Videnie je ešte na určený čas, ale na konci prehovorí a nebude klamať; hoci by meškalo, čakaj naň, lebo iste príde, nezmešká. Spravodlivý bude žiť z viery.“

Čas otáľania je prvým sklamaním, ktoré prichádza 22. marca 1844. Milleriti predpovedali koniec sveta v roku 1843, pričom používali biblické počítanie času. Keď Pán dovtedy neprišiel, 22. marca 1844 nastalo prvé sklamanie. To je čas otáľania.

Toto je čas meškania v podobenstve o desiatich pannách, v Habakukovi 2 a v Danielovi 12. Daniel 12,11 hovorí: „A od času, keď bude odstránená ustavičná obeť...“ Priekopníci chápali, že pohanstvo bolo podrobené v roku 508, keď Chlodovik porazil Vizigótov. Od času, keď je pohanstvo odstránené a pápežstvo je ustanovené (o tridsať rokov neskôr, v roku 538), uplynie 1290 dní. Nasledujúci verš hovorí: „Blahoslavený je ten, kto čaká a dôjde k tisíc tristo tridsiatim piatim dňom.“ 508 plus 1335 sa rovná 1843. „Blahoslavený je ten, kto dôjde do roku 1843.“ Tých 1335 označuje čas meškania a hovorí: „Blahoslavený je ten, kto čaká a dôjde do roku 1843.“ Ak zastávate priekopnícke chápanie ustavičnej obete, ako to robí Ellen Whiteová, je to zrejmé.

Pre ďalšie objasnenie Izaiáš 30,18 hovorí: „A preto bude Hospodin čakať.“ Tu je Hospodin ženíchom v podobenstve o desiatich pannách a mešká. „A preto bude ženích meškať, aby vám preukázal milosť, a preto bude vyvýšený, aby sa nad vami zľutoval, lebo Hospodin je Boh súdu. Blahoslavení sú všetci tí, ktorí na Neho čakajú.“ To sa zhoduje s Danielom 12,12: „Blahoslavený je ten, kto čaká a dosiahne 1335.“ Ženích mešká 22. marca 1844. S príchodom k prvému sklamaniu a potom s čakaním je spojené požehnanie. Keď sem prídete, máte čakať. Na čo čakáte? Habakuk 2,3 hovorí: „Lebo videnie je ešte na určený čas, ale na konci prehovorí a nebude klamať; ak aj mešká, čakaj naň.“ Požehnanie dosiahnutia 1335 je požehnaním príchodu do tejto histórie, kde Hospodin uskutoční Polnočný krik.

Nie každému bude dovolené zúčastniť sa na Polnočnom volaní. Niektorí ľudia putovali spolu s milleritmi nie pre svoju vlastnú osobnú skúsenosť s Ježišom Kristom ani pre osobné štúdium Božieho slova, ale zo strachu. Predtým, než príde Polnočné volanie, Pán týchto bratov oddeľuje od hnutia. Prvé sklamanie je súčasťou procesu prípravy na Polnočné volanie. Podľa Ellen White, ak tomu nerozumíme, spadneme z chodníka dolu do bezbožného sveta.

Zmocnenie posolstva druhého anjela

Z knihy Early Writings, strana 238: „Ku koncu posolstva druhého anjela som videla veľké svetlo z neba, ktoré svietilo na Boží ľud. Lúče tohto svetla sa zdali jasné ako slnko a počula som hlasy anjelov volajúcich: ‚Hľa, ženích prichádza.‘“ To bol Polnočný výkrik, ktorý mal dať moc posolstvu druhého anjela. Priekopníci chápali, že posolstvo prvého anjela prišlo v roku 1798, ale bolo zmocnené pádom Osmanskej ríše v roku 1840. Všetky posolstvá prichádzajú v určitom bode času a následne sú zmocnené. Posolstvo druhého anjela prichádza 22. marca 1844, keď protestantské cirkvi zatvorili svoje dvere pred milleritickým posolstvom. Polnočný výkrik zmocňuje posolstvo druhého anjela. Posolstvo tretieho anjela prichádza 22. októbra 1844 a je zmocnené, keď sa k nemu pripojí mocný anjel zo Zjavenia 18. Každé posolstvo prichádza v dejinách a následne je zmocnené. Toto je dôležité pochopiť.

Polnočný výkrik dodal silu posolstvu druhého anjela. Anjeli boli poslaní z neba, aby prebudili zmalomyselných svätých a pripravili ich na veľké dielo, ktoré bolo pred nimi. Najnadanejší muži neboli prví, ktorí prijali toto posolstvo. William Miller bol prvý, kto prijal toto posolstvo; práve naopak, bol posledný, kto ho prijal. Bol najnadanejší v chápaní tohto posolstva, zatiaľ čo Samuel Snow bol prvý. Tí, ktorí predtým viedli v diele, boli poslední, ktorí ho prijali a pomohli zosilniť výkrik. Historicky posledným človekom, ktorý prijal posolstvo Polnočného výkriku, bol William

Miller.

Z knihy Veľký spor, s. 376:

Počas zmocnenia Polnočného volania opustilo cirkvi asi 50 000 ľudí. Keďže Millerovo dielo malo sklon budovať cirkvi, spočiatku sa naň hľadalo s priaznou; no keď sa služobníci a náboženský vodcovia rozhodli proti adventnému učeniu a zatúžili potlačiť všetok rozruch v tejto veci, postavili sa proti nemu z kazateľnice a svojim členom odopreli výsadu navštevovať kázanie o druhom advente, ba dokonca hovoriť o svojej nádeji na spoločných zhromaždeniach.

Vedúci predstavitelia v adventistickej cirkvi dnes, ktorí zakazujú vyučovanie tohto posolstva v cirkvi, ba aj v súkromných domoch, sú tu predobrazení v mileritskom hnutí.

Veriaci sa ocitli vo veľkej skúške a rozpakoch. Milovali svoje cirkvi a zdráhali sa od nich oddeliť, ale keď videli, že svedectvo Božieho slova je potláčané a že sa im odopiera právo skúmať proroctvá, cítili, že vernosť Bohu im zakazuje podriaďovať sa. Tých, ktorí sa usilovali vylúčiť svedectvo Božieho slova, nebolo možné pokladať za tých, čo tvoria Kristovu cirkev. Preto sa cítili oprávnení oddeliť sa od svojho doterajšieho spoločenstva. V lete roku 1844 vystúpilo z cirkvi asi 50 000 ľudí.

Millerovo porozumenie a pravý polnočný výkrik

Z knihy staršieho Damsteegta Foundation of Seventh-day Adventist Message and Mission vyplýva, že Miller veril, že ohlasovanie Daniela 8,14 a prvého anjela zo Zjavenia 14 bolo polnočným volaním — „Hľa, ženích prichádza.“ Veril, že toto posolstvo označovalo druhý príchod Krista. Miller sa domnieval, že celé toto historické obdobie bolo polnočným volaním, avšak Ellen Whiteová uvádza, že polnočné volanie sa uskutočnilo v určitom konkrétnom bode. Samuel Snow nazval svoju prednášku „Pravé polnočné volanie“, aby ju odlišil od milleritského učenia, podľa ktorého bolo polnočné volanie všeobecným posolstvom.

Najduchovnejší prijali posolstvo ako prví a tí, ktorí predtým viedli dielo, boli poslední, čo ho prijali a pomohli zosilniť volanie. William Miller, ktorý viedol dielo od roku 1833, zápasil s posolstvom Polnočného volania, keď prišlo v auguste 1844. Nebol si istý, či sa má oddeliť od cirkvi, a po mnohé roky učil iné chápanie Polnočného volania.

William Miller napísal:

Nikdy som si nebol istý nijakým konkrétnym dňom Pánovho zjavenia, pretože som veril, že nikto nemôže poznať deň ani hodinu. Vo všetkých mojich uverejnených prednáškach, ako možno vidieť na titulnej strane, sa uvádza približne rok 1843. Vo všetkých svojich ústnych prednáškach som svojim poslucháčom vždy hovoril, že časové obdobia sa skončia v roku 1843, ak sa v mojom výpočte nenachádza chyba, no nemohol som povedať, že koniec nemôže prísť ešte aj pred týmto časom, a že by mali byť neustále pripravení. V roku 1842 niektorí z bratov kázali s veľkou rozhodnosťou presný rok a karhali ma za to, že som použil „ak“.

V máji 1842 bola vydaná tabuľa z roku 1843 a bratia povedali Millerovi, aby zo svojho výkladu odstránil „ak“.

Miller pokračoval: „Aj verejná tlač uverejnila, že som určil presný deň, dvadsiaty tretí apríl, pre Pánov príchod. Preto som v decembri toho roku, keďže som vo svojom výpočte nevidel nijakú chybu, zverejnil svoje presvedčenie, že niekedy medzi 21. marcom 1843 a 21. marcom 1844 príde Pán.“ Miller už predtým dospel k záveru o desiatom dni siedmeho mesiaca a dávno predtým, ako Samuel Snow použil tento záver na vyhlásenie Polnočného volania, Miller o ňom písal. Bol to Miller, ktorého Pán použil na zostavenie logiky, ktorú Samuel Snow použil na určenie 22. októbra 1844.

Miller napísal: „Počas roku 1843 boli na mňa a na tých, ktorí boli so mnou spojení, zo strany tlače a niektorých kazateľníc vrhané najprudšie odsúdenia. Naše pohnútky boli napádané, naše zásady prekrúcané, naše charaktery očierňované.“ Čas plynul a 21. marec 1844 uplynul bez Pánovho zjavenia. Sklamanie bolo veľké a mnohí už viac nekráčali s nimi. Pred týmto obdobím, od roku 1840, sa počet mileritov odhadoval na 200 000, no v tomto čase ich zostalo už len 50 000.

Miller pokračoval: „Predtým, na jeseň roku 1843, niektorí z mojich bratov začali nazývať cirkvi Babylonom a naliehať, že povinnosťou adventistov je vyjsť z nich. Tým som bol veľmi zarmútený. Účinok bol nielen veľmi zlý, ale pokladal som to aj za prekrútenie Božieho slova, za prekrucovanie Písma.“ Miller zápasil s posolstvom druhého anjela, čo mu ešte viac sťažovalo prijať pravé posolstvo polnočného volania. Táto prax sa rozšírila a cirkvi sa pred nimi uzavreli, čím vzniklo nepriateľstvo a väčšina adventistov sa oddelila od svojich príslušných cirkví.

Po uplynutí ním zverejneného času Miller uznal svoje sklamanie, pokiaľ ide o presné obdobie, no zachoval si vieru. Počas leta roku 1844 pokračoval vo svojej práci na Západe až do hnutia siedmeho mesiaca. Nemal na tomto hnutí nijakú účasť okrem listu, napísaného osemnásť mesiacov skôr, o zachovávaní obradov Mojžišovho zákona, ktoré ukazovali na tento mesiac. Neočakával, že sa tieto témy takto použijú alebo že viera v takýto dôkaz sa stane skúškou spasenia. Nemal nijaké spoločenstvo s týmto hnutím až do dvoch alebo troch týždňov pred 22. októbrom 1844. V liste Himesovi zo 6. októbra 1844 Miller napísal: „Vidím v siedmom mesiaci slávu, akú som nikdy predtým nevidel... Teraz, nech je požehnané meno Pánovo, vidím v Písmach krásu, súlad, zhodu, o ktoré som sa dlho modlil, no nevidel som ich až do dnešného dňa. Ďakuj Pánovi, duša moja. Brat Snow, brat Storrs a iní, buďte požehnaní za svoju nástrojnosť pri otvorení mojich očí. Som takmer doma. Sláva, sláva, sláva, sláva.“

Neskôr Miller prehodnotil Polnočný výkrik a označil ho za fanatizmus. Damsteegt poznamenáva, že Snow prevzal základnú osnovu posolstva Polnočného výkriku z Millerovho skoršieho diela.

Snowove výpočty, uverejnené v marci 1844, vzbudili len malú pozornosť až do táborového zhromaždenia v Exetri, 12. – 17. augusta 1844. Tam jeho presný dátum Kristovho návratu podnietil mnohých mileristov, čím ich misijné úsilie priviedol k vrcholu. Ich reakcia sa stala známou ako hnutie siedmeho mesiaca. Hoci vodcovia mileristov boli spočiatku skeptickí, niekoľko týždňov pred očakávanou udalosťou sa k tomuto hnutiu pripojili a dovolili, aby boli Snowove názory vytlačené a podporované.

Polnočný výkrik a jeho následky

Prvé videnie Ellen Whiteovej ukazuje Boží ľud na ceste do neba, pričom za nimi bolo svetlo nazývané Polnočné volanie. Posolstvu, ktoré predložil Samuel Snow, je potrebné porozumieť. V máji 1842 bolo vytlačených 300 máp pre 300 kazateľov. Do 22. marca 1844, po prvom sklamaní, bola mapa odložená bokom a mnohí hnutie opustili. Tí, ktorí zostali, mali čakať. Na táborovom zhromaždení v Exetri Snow ukázal, že Pán príde 22. októbra 1844, v Deň zmierenia. To ich podnietilo hlásať toto posolstvo.

Joseph Bates rozprával, že po táborovom zhromaždení v Exetri, keď prechádzal vlakovými voňami, počul hlasy opakovať: „Hľa, ženích prichádza!“ Toto hnutie sa v priebehu dvoch mesiacov prehnalo Spojenými štátmi a viedlo k Veľkému sklamaniu 22. októbra 1844.

Damsteegt sa vyjadruje k adventistickej konferencii v Low Hampton v dňoch 28.–29. decembra 1844, na ktorej sa zúčastnili Himes a Miller. Himes naliehal, aby potešovali svätých, prebúdali kresťanský svet a zvestovali spasenie hriešnikom. O niekoľko týždňov neskôr začala Advent Press opäť vychádzať a Himes vyhlásil, že dvere spasenia sú otvorené. Miller sa postupne vzdal krajného poňatia zavretých dverí a vrátil sa k svojmu pôvodnému pohľadu na Polnočné volanie. V tom istom mesiaci mala Ellen Whiteová svoje prvé videnie, v ktorom bolo ukázané, že tí, ktorí odmietajú Polnočné volanie, padajú z chodníka. Toto videnie bolo určené Williamovi Millerovi práve tak ako komukoľvek inému.

Millerova posledná skúška a dedičstvo

Z Raných spisov, strana 257:

Potom bola moja pozornosť obrátená na Williama Millera. Vyzeral zmätený a bol sklúčený úzkosťou a súžením pre svoj ľud. Spoločenstvo, ktoré bolo v roku 1844 zjednotené a milujúce, strácalo svoju lásku, stávalo sa proti sebe navzájom a upadalo do chladného, odpadlickeho stavu. Keď to pozoroval, žiaľ vyčerpával jeho silu. Videla som popredných mužov, ako ho sledujú, predovšetkým Joshuu Himesa, a obávajú sa, aby neprijal posolstvo tretieho anjela.

Posolstvo tretieho anjela je v tomto kontexte sobota. Keď sa Miller prikláňal k svetlu z neba, títo muži osnovali plány, ako odvrátiť jeho myseľ. Ľudský vplyv ho udržiaval v temnote a zachovával jeho vplyv medzi tými, ktorí odporovali pravde. Napokon Miller pozdvihol svoj hlas proti svetlu z neba — proti sobote. Neprijal posolstvo, ktoré by bolo vysvetlilo jeho sklamanie a vrhlo svetlo a slávu na minulosť. Opieral sa o ľudskú múdrosť namiesto o Božiu. Zlomený námahou a vekom nebol tak zodpovedný ako tí, ktorí ho zadržovali od pravdy. Hriech spočíva na nich. Keby bol Miller mohol vidieť svetlo tretieho anjela, mnohé veci by mu boli bývali vysvetlené. Ale jeho bratia mu vyznávali takú hlbokú lásku, že sa domnieval, že sa od nich nikdy nemôže odtrhnúť. Boh dopustil, aby padol pod moc smrti, a ukryl ho v hrobe pred tými, ktorí ho odvedli od pravdy. Mojžiš pochybil pred vstupom do zasľúbenej krajiny; podobne pochybil aj Miller, keď mal čoskoro vstúpiť do nebeského Kanaánu. Iní ho k tomu priviedli; iní sa za to budú zodpovedať. Ale anjeli strážia vzácny prach tohto Božieho služobníka a on vyjde pri zvuku poslednej trúby.

Záver: Ponaučenia pre dnešok

Na záver, William Miller predstavuje predobraz adventistov siedmeho dňa na konci sveta. Prvé videnie Ellen Whiteovej patrí viac našim dňom než jej vlastným. Na konci sveta adventisti siedmeho dňa odmietnu svetlo Polnočného volania. Svetlo Polnočného volania možno pochopiť iba pochopením týchto dejín. Prvé sklamanie očistilo milleritské hnutie od tých, ktorí v ňom boli z nesprávnych pohnútok, a pripravilo ľud na skúsenosť skúšky, ktorá ich mala uviesť do Najsvätejšieho miesta. Tí, ktorí dospejú k prvému sklamaniu, sú blahoslavení iba vtedy, ak čakajú na 22. október 1844. Tento čas Boh ustanovil na to, aby vytvoril ľud, ktorý zhromaždí do Najsvätejšieho miesta. Odmietnuť Polnočné volanie a spadnúť z chodníka znamená odmietnuť celé tieto dejiny.

William Miller urobil tri chyby a my sme vždy skúšaní tromi skúškami. Jeho prvou chybou bolo odmietnutie Polnočného volania v decembri 1844. Jeho druhou chybou bolo, že počúval ľudí namiesto Boha, čo viedlo k jeho tretej chybe: k odmietnutiu soboty. Na konci sveta adventisti siedmeho dňa odmietnu dejiny Polnočného volania a výzvu vrátiť sa na staré chodníky, pretože počúvajú svojich vodcov. Tým sa pripravujú na znamenie šelmy a opakujú Millerov trojstupňový proces skúšky, ktorý sa začína tým, ako sa stavajú k posolstvu a dejinám Polnočného volania.

Existujú len dve prorocká, ktoré sa zaoberajú dejinami od prvého sklamanie po druhé sklamanie: 2300 dní („Ak sa videnie oneskorí, čakaj naň“) a 2520. Odmietnuť 2520 znamená odmietnuť Polnočné volanie. Odmietnuť Polnočné volanie znamená spadnúť z chodníka dole do bezbožného sveta pod ním.

Tomuto sa budeme ďalej venovať v nasledujúcej prednáške.